



# Innst. O. nr. 50

(2007-2008)

## Innstilling til Odelstinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument nr. 8:68 (2007-2008)

**Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Martin Engeset, Åse Gunhild Woie Duesund og André N. Skjelstad om lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)**

Til Odelstinget

### SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Vedtak til lov  
om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om  
folketrygd (folketrygdloven)

#### I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 19-6 Alderspensjon mellom 67 og 70 år skal lyde:

Før alderspensjonisten har fylt 67 år, ytes pensjonen på grunnlag av rettigheter som vedkommende har opparbeidet til og med det året han eller hun fylte 66 år. Rettigheter som vedkommende opparbeider deretter, regnes med først når han eller hun fyller 70 år. Dersom ligningen for det året pensjonisten fylte 66 år ikke foreligger når alderspensjonen innvilges, settes poengtallet for dette året lik det poengtallet som er fastsatt for det foregående året. Pensjonen omregnes etter det poengtallet som er fastsatt for det året pensjonisten fylte 66 år først når han eller hun fyller 70 år.

Alderspensjonen til person over 67 år skal ikke reduseres på grunn av pensjonsgivende inntekt.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen, herunder regler om fastsetting av inntekt.

#### II

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. juli 2008."

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

### KOMITEENS BEHANDLING

Komiteen ba i brev av 6. mars 2008 om departementets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 9. april 2008 følger vedlagt. Videre ba komiteen i brev av 28. april 2008 om lovteknisk bistand. Statsrådets svarbrev av 29. april 2008 følger vedlagt.

### KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Sverre Myrli, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund, fra Senterpartiet, Dagfinn Sundsbø, og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til Representantlovforslag nr. 68 (2007-2008) fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Martin Engeset, Åse Gunhild Woie Duesund og André N. Skjelstad om lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdlo-

ven). Komiteen viser videre til svarbrev av 9. april 2008 fra arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen med kommentarer til lovforslaget, samt svarbrev av 29. april 2008 vedrørende lovteknisk bistand.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til konklusjonene i statsrådets svarbrev.

Flertallet understreker at en fjerning av inntektsprøving vil ha størst effekt for de som ennå ikke har innrettet seg på pensjonisttilværelsen ved å slutte i inntektsgivende arbeid.

Flertallet viser til at Regjeringen i sitt lovutkast av 28. januar 2008 til "Ny alderspensjon i Folketrygden" har foreslått at personer som er 67, 68 og 69 år i 2010 ikke skal omfattes av ordningen med levealdersjustering, men at de skal få samme mulighet til å kombinere pensjon og arbeidsinntekt som andre. Flertallet mener at en vurdering av ytterligere liberalisering av inntektsprøvingen før pensjonsreformen trer i kraft, må henvises til behandlingen av statsbudsjettet for 2009.

Flertallet tilrår at Representantlovforslag nr. 68 (2007-2008) ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at bakgrunnen med representantlovforslaget er å bedre arbeidsincentivene for 68- og 69-åringer, og gjennom dette øke tilgangen på arbeidskraft i Norge. Seniorer utgjør en viktig ressurs i arbeidslivet, og i en tid med sterk etterspørsel etter kompetent og erfaren arbeidskraft må alle stimuleres til å jobbe, også etter oppnådd avgangsalder. En opprettholdelse av pensjonsavkortningen for 68- og 69-åringer vil være å opprettholde en ordning som er aldersdiskriminerende.

For å ivareta intensjonen i representantlovforslaget på best mulig måte fremmer disse medlemmer, på bakgrunn av den lovtekniske gjennomgangen, følgende forslag:

"Vedtak til lov

om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I

I lov 28. februar 1997 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 19-4 andre og tredje ledd oppheves.

§ 19-6 andre, tredje og fjerde ledd oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft med virkning fra og med 1. juli 2008."

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 fjernet inntektsprøvingsreglene for 67-åringer.

Disse medlemmer finner det svært underlig at man fjerner avkortingsreglene for bare 67-åringer, og at man mener det fortsatt er fornuftig at 68- og 69-åringer skal få avkortet sin pensjon mot arbeidsinntekten.

Disse medlemmer har videre merket seg at argumentet fra Regjeringen for å fjerne reglene for avkortning av alderspensjon for 67-åringer, var for å stimulere eldre arbeidstakere til å stå lenger i arbeid. Dette kan ikke oppfattes som noe annet enn at den sittende regjering ikke ønsker å stimulere 68- og 69-åringer til å stå lenger i arbeid.

Disse medlemmer har også merket seg at arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen i sitt svarbrev, av 9. april 2008, skriver:

"(...) Eldre arbeidstakere utgjør en betydelig ressurs i arbeidslivet, og jeg er derfor enig i at det er viktig å stimulere til økt arbeidsinnsats blant eldre."

Statsråden skriver videre, sitat:

"(...) En oppheving av inntektsprøvingen er et kostnadsspørsmål, og regjeringen valgte i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 å prioritere 67-åringer."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 8:101 (2006-2007) fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson, jf. Innst. O. nr. 99 (2006-2007), Dokument nr. 8:47 (2006-2007) fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Robert Eriksson og Gjermund Hagesæther, jf. Innst. S. nr. 201 (2006-2007), samt til Dokument nr. 8:61 (2005-2006) fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Kenneth Svendsen, Kari Kjørnass Kjos, Siv Jensen og Harald T. Nesvik, jf. Innst. S. nr. 178 (2005-2006), hvor man har fremmet forslag om å belønne de som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år, slik at opptjent pensjon ikke avkortes mot arbeidsinntekt.

Disse medlemmer vil vise til at statsøkonomien gikk med et overskudd for 2007 på om lag 400 mrd. kroner, samt at de siste estimer fra Finansdepartementet viser at overskuddet i statsøkonomien for 2008 vil være på om lag 500 mrd. kroner.

Disse medlemmer er kjent med at det i Regjeringens høringsnotat knyttet til opptjening og uttak av ny alderspensjon foreslås at inntektsprøvingen av alderspensjon oppheves i 2010.

I lys av dette synes disse medlemmer at det virker noe underlig at man ikke skal ha råd til å stimulere 68- og 69-åringene til å stå lenger i arbeid for årene 2008 og 2009, men at man tydeligvis har økonomisk råd fra 2010.

#### **FORSLAG FRA MINDRETALL**

##### **Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:**

Vedtak til lov

om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

#### **I**

I lov 28. februar 1997 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 19-4 andre og tredje ledd oppheves.

§ 19-6 andre, tredje og fjerde ledd oppheves.

#### **II**

Endringene under I trer i kraft med virkning fra og med 1. juli 2008.

#### **KOMITEENS TILRÅDING**

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantlovforslaget og råar Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:68 (2007-2008) – representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksen, Martin Engeset, Åse Gunhild Woie Duesund og André N. Skjelstad om lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) – bifalles ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 6. mai 2008

**Karin Andersen**

leder

**Sverre Myrli**

ordfører

**Vedlegg 1****Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til arbeids- og sosialkomiteen, datert 9. april 2008****Representantlovforslag nr. 68 (2007-2008) – forslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksen, Martin Engeset, Ase Gunhild Woie Duesund og André N. Skjelstad om lov om endring i lov 28. februar 1997 nr 19 om folketrygd.**

Jeg viser til brev av 6. mars 2008 fra arbeids- og sosialkomiteen der komiteen ber om departementets vurdering av Representantlovforslag nr. 68 (2007-2008) (Dok. nr. 8:68 (2007-2008)) som lyder:

**"Vedtak til lov**

om endring i lov 28. februar 1997 nr, 19 om folketrygd (folketrygdloven)

**I**

I lov 28. februar 1997 nr 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 19-6 Alderspensjon mellom 67 og 70 år skal lyde:

Før alderspensjonisten har fylt 67 år, ytes pensjonen på grunnlag av rettigheter som vedkommende har opparbeidet til og med det året han eller hun fylte 66 år. Rettigheter som vedkommende opparbeider deretter, regnes med først når han eller hun fyller 70 år. Dersom ligningen for det året pensjonisten fylte 66 år ikke foreligger når alderspensjonen innvilges, settes poengtallet for dette året lik det poengtallet som er fastsatt for det foregående året. Pensjonen omregnes etter det poengtallet som er fastsatt for det året pensjonisten fylte 66 år først når han eller hun fyller 70 år.

Alderspensjonen til person over 67 år skal ikke reduseres på grunn av pensjonsgivende inntekt.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen, herunder regler om fastsetting av inntekt.

**II**

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. juli 2008."

Etter dagens regelverk ytes alderspensjon til personer mellom 68 og 70 år uavkortet dersom pensjonisten i tillegg til pensjonen har en årlig pensjonsgivende inntekt mindre enn to ganger grunnbeløpet (G), det vil si 133 624 kroner med grunnbeløpet fra mai 2007. Er inntekten høyere enn 2 G, går 40 prosent av den overskytende inntekten til fradrag i pen-

sjonen. Fram til 1. januar 2008 omfattet disse reglene også 67-åringer.

Reglene har sammenheng med at den opprinnelige aldersgrensen for rett til alderspensjon var 70 år, og at det tjenes opp pensjonspoeng til og med fylte 69 år. Reglene om avkorting av alderspensjon mellom 67 og 70 har vært forbedret en rekke ganger gjennom årene, senest fra 1. januar 2008 ved at 67-åringene ble unntatt fra inntektsprøvingen. Formålet har vært å stimulere eldre arbeidstakere til å stå lenger i arbeid.

Den sterke oppgangskonjunkturen i norsk økonomi har ført til stor etterspørsel etter arbeidskraft og markert nedgang i arbeidsledigheten. Eldre arbeidstakere utgjør en betydelig ressurs i arbeidslivet, og jeg er derfor enig i at det er viktig å stimulere til økt arbeidsinnsats blant eldre.

I forbindelse med oppheving av inntektsprøvingen for 67-åringene fra 1. januar i år, ble merutgiftene til økt alderspensjon beregnet til 205 millioner kroner. En tilsvarende oppheving for 68-åringer ble beregnet til 165 millioner kroner og for 69-åringer 140 millioner kroner. I likhet med arbeidsinntekt er pensjon skattbar inntekt, slik at noe av merutgiftene motsvares av økte skatteinntekter. Disse ble beregnet til 80, 60 og 55 millioner kroner for henholdsvis 67-, 68-, og 69-åringer.

Økt arbeidstilbud vil gi ytterligere skatteinntekter for staten. Det har imidlertid vist seg vanskelig å beregne hvor mye arbeidstilbudet totalt sett vil øke. For noen vil en opphevelse av inntektsprøvingen kunne motivere til å arbeide enda mer. Andre kan derimot ønske å arbeide mindre, fordi en eventuell reduksjon i arbeidsinntekt vil bli kompensert av økt pensjon. Jeg viser i denne forbindelse til rapporten "An evaluation of the labour market response of eliminating the retirement earnings test rule" fra Frisch senteret, som ble oversendt Stortinget 5. desember 2007. I følge rapporten er det grunn til å tro at en opphevelse av inntektsprøvingen vil føre til økt arbeidsinnsats, men ikke så mye at merutgiftene til pensjon fullt ut vil bli kompensert av økte skatteinntekter på arbeidsinntekt og pensjonsutbetaling.

En oppheving av inntektsprøvingen er et kostnadsspørsmål, og regjeringen valgte i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 å prioritere 67-åringer. Dette fordi yrkesdeltakelsen naturlig nok avtar i takt med økende alder, og en fjerning av inntektsprøvingen vil ha størst effekt på dem som ikke har innrettet seg på pensjonisttilværelsen.

Jeg har forståelse for at 68- og 69-åringer gjerne så at avkorting ble opphevet også for dem. Imidlertid fant vi ikke inndekning for de merutgiftene for folketrygden dette innebærer innenfor årets budsjett.

Stortinget vedtok som kjent 23. april 2007 viktige prinsipper for en ny fleksibel alderspensjon i folketrygden. Arbeids- og inkluderingsdepartementet sendte 28. januar 2008 forslag til konkretisering av regelverket ut på høring. Personer født fra og med 1963 vil få en inntektpensjon som tjenes opp fra første krone og der alle år teller med. Videre skal det være en garantipensjon som avkortes med 80 prosent av inntektpensjonen. For personer født 1954-1962 forslås det en gradvis overgang til ny alderspensjon. Personer født før 1954 vil få sin pensjon fullt ut beregnet etter dagens regler. Det åpnes for mulighet til å ta ut hel eller delvis alderspensjon fra fylte 62 år, og

kombinere pensjon og fortsatt inntekt uten avkorting i pensjonen.

Personer født før 1943 vil ha fylt 67 år før 2010 og vil følgelig ikke ha mulighet til å benytte seg av tidlig fleksibelt uttak. Imidlertid forslås det i høringsnotatet at inntektsprøvingen av alderspensjon oppheves fra 2010 også for denne gruppen. Dermed vil personer som er 68 eller 69 år i 2010, og som ikke omfattes av pensjonsreformen med fleksibelt uttak og levealdersjustering, i likhet med alle andre få samme mulighet til å fritt kombinere pensjon og arbeidsinntekt.

Regjeringen vurderer ulike tiltak for å stimulere eldre til å stå lengre i arbeid. En eventuell ytterligere liberalisering av inntektsprøvingen for alderspensjonister i perioden fram til 2010 vil bli vurdert i statsbudsjettet for 2009.

**Vedlegg 2****Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til arbeids- og sosialkomiteen,  
datert 29. april 2008****Lovteknisk bistand – Dok. nr. 8:68 (2007-2008)**

Jeg viser til brev av 28. april 2008 der det bes om lovteknisk bistand for å forme en lovtekst som ivaretar intensjonen i representantforslaget om å fjerne all avkorting i pensjon for alle alderspensjonister fra juli 2008.

Reglene om avkorting følger av folketrygdloven § 19-4 andre og tredje ledd og § 19-6 andre, tredje og fjerde ledd. Det er tilstrekkelig at disse bestemmelsene oppheves for at alderspensjon fra folketrygden skal ytes uten inntektsprøving. Lovforslaget bør utformes på følgende måte:

"Vedtak til lov  
om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om  
folketrygd (folketrygdloven)

**I**

I lov 28. februar 1997 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 19-4 andre og tredje ledd oppheves.

§ 19-6 andre, tredje og fjerde ledd oppheves.

**II**

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. juli 2008."



